

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kotimaisen rokotetuotannon uudelleenkäynnistämisestä COVID-19-epidemian nujertamiseksi ja suomalaisen rokotetutkimusosaamisen hyödyntämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen/ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 387/2020 vp:

Aikooko hallitus käynnistää kotimaisen rokotetuotannon nopeasti uudelleen COVID-19-epidemian nujertamiseksi ja kehittää huoltovarmuudenkin kannalta tärkeää rokotetutkimusta ja -tuotantoa Suomessa ja miten hallitus hyödyntää jo olemassa olevaa suomalaista rokotetutkimusosaamista taistelussa koronavirusepidemiaa vastaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Rokotteiden tutkimus- ja kehittämistyö on ollut laajalti keskustelussa globaalin koronapandemian vuoksi. Covid-19 rokotteen kehittäminen on edennyt kevään aikana poikkeuksellisen nopeasti. Ensimmäiset rokoteaihiot saatiin vain kahdessa kuukaudessa viruksen eristämisestä. Maailmanlaajuisesti toukokuun lopulla oli tiedossa noin 120 eri rokoteaihiota, joista kahdeksan oli edennyt klinisiin tutkimuksiin. Rokoteaihiota kehittävät sekä tutkimusryhmät että kansainväliset lääketieteellisuuden ja bio-tekniikka-alan yritykset.

Suomessa on vankkaa tutkimusosaamista ja innovatiivista yritystoimintaa lääke- ja bioalalla. Suomessa on ainakin kaksi tutkimusryhmää, jotka ovat ryhtyneet kehittämään Covid-19 rokotetta. Tutkimukset ovat vielä hyvin varhaisessa kehitysvaiheessa ja klinisiin tutkimuksiin ja niiden aloitukseen on matkaa.

Rokotekehitys kestää tyypillisesti useita vuosia. Myös Covid-19 tautia vastaan kehitettävän rokotteen käyttöön saamisen oletetaan kestävän vähintään yhdestä kahteen vuotta, vaikka kehitystyö, teho- ja turvallisuustutkimukset ja myyntiluvan arvioiminen edistyisivätkin nopealla aikataululla. Hallitus seuraa rokoteaihioiden edistymistä ja edistää koronavirukselta suojaavan rokotteen saamista Suomeen.

Kansainvälisesti Covid-19 rokotteen tutkimusta ja kehitystä koordinoi Maailman terveysjärjestö WHO. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen nimeämä Kansallinen rokoteasiantuntijatyöryhmä seuraa tiiviisti rokotteen tutkimusta ja kehitystä. Myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea seuraa rokotteen tutkimusta ja kehitystä sekä antaa tarvittaessa neuvontaa tutkimus- ja lupamenettelyä koskien kotimaisille rokotetutkimusta tekeville tahoille. Euroopan lääkevirasto pyrkii edistämään Covid-19 rokotteen mahdollisimman nopeaa ja sujuvaa myyntiluvan myöntämistä huomioiden samalla vaadittavat teho- ja turvallisuuskriteerit.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 387/2020 vp

Rokotteiden tutkimus- ja kehitystyö edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä ja vuoropuhelua. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa kansallisen rokotusohjelman sisällöstä, tekee esitykset valtioneuvostolle ja eduskunnalle uusien rokotteiden ottamisesta rokotusohjelmaan sekä päättää merkittävistä rokotehankinnoista. Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa kotimaista lääke- ja rokotekehitystä ja käy keskustelua teollisuuden ja elinkeinoelämän kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa mahdollisuuksia tukea kotimaista rokotetutkimusta tulevaisuuden lisätalousarvioissa. Rahoitusorganisaatiot kuten Business Finland ja Suomen Akatemia ovat avanneet erillisiä rahoitushakuja Covid-19 tautiin liittyviin tutkimus-, kehittämisen- ja innovaatiohankkeisiin. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on asettamassa poikkihallinnollisen kansallisen koronarokotetyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata rokotetutkimuksen etenemistä ja arvioida Covid-19-rokotteen hankintavaihtoehtoja.

Kansallinen rokote- ja lääkekehitysoseaminen helpottaa myöhemmin saatavilla olevien myyntiluvallisten rokotteiden kansallista arviointia ja siten myös rokotteen saatavuutta kotimaiseen käyttöön. Hallitus on panostanut Covid-19 rokotteen tutkimukseen ja kehitykseen Suomessa ja pitää sitä tarpeellisenä riippumatta siitä, kehitetäänkö ja tuotetaanko rokote kotimaassa vai kansainvälisesti. Rokotetuotanto on globaalisti keskittynyttä, sillä se vaatii moninaista osaamista, resursseja ja valmistusteknologiaa. Oma rokotetuotantoa on tällä hetkellä vain muutamilla väkirikkailla mailla.

Kansallisen rokotetutkimuksen vahvistamiseksi on selvityksessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Tampereen yliopiston rokotetutkimuskeskuksen klinisten rokotetutkimustoimintojen mahdollinen yhdistäminen uudeksi toimijaksi. Toteutuessaan hanke mahdollistaa etenemisen kansallisen rokotetutkimuskeskuksen perustamiseen. Tämän lisäksi osana terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa valmistelussa olevan kansallisen lääkekehityskeskus on tarkoitus edistää kilpailukykyistä lääkekehitystä. Kansallisen rokotetutkimuksen ja mahdollisesti tämän ympärille syntyvän lääkekehityksen ja yritystoiminnan tukeminen on yksi saatavuuteen vaikuttava tekijä.

Hallituksen koronastrategia perustuu *testaa – hoida – jäljitä – hoida* -periaatteeseen, jolla pyritään estämään viruksen leviäminen Suomessa. Tulevaisuudessa mahdollisesti saatavilla oleva Covid-19 rokote toisi tehokkaan lisäkeinon strategian toteuttamiselle.

Helsingissä 2.6.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä